

**Міністерство освіти і науки України
Харківський національний педагогічний університет
імені Г. С. Сковороди**

Факультет іноземної філології

*До 300-річчя з Дня народження
Григорія Савича Сковороди*

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ІНОЗЕМНОЇ
ФІЛОЛОГІЇ І ЛІНГВОДИДАКТИКИ**

**Збірник наукових статей здобувачів вищої освіти
факультету іноземної філології
Харківського національного педагогічного
університету імені Г. С. Сковороди**

Випуск 4

Електронне видання

Харків – 2022

УДК 81'243
ББК 81.2
А 43

Редакційна колегія:

Подуфалова Т. В., канд. філол. наук, доцент, доц. каф. практики англ. усного і писемного мовлення, координатор з наук. роботи ф-ту іноземної філології (**головний редактор**); **Невська Ю. В.**, канд. філол. наук, доцент, доц. каф. англ. фонетики і граматики (**заст. головного редактора, відп. секретар**); **Князь Г. О.**, канд. філол. наук, доцент, декан ф-ту іноземної філології; **Кононова Ж. О.**, канд. філол. наук, доцент, доц. каф. англ. філології; **Кошечкіна Т. М.**, канд. пед. наук, доцент, доц. каф. нім. і романської філології; **Левченко Я. Е.**, докт. пед. наук, професор, проф. каф. англ. філології; **Перевозчикова К. А.**, голова СНТ ф-ту іноземної філології.

А 43 Актуальні проблеми іноземної філології і лінгводидактики
[Електронне видання]: Збірник наукових статей здобувачів вищої освіти факультету іноземної філології Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди. Харків: ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2022. Вип. 4. 359 с.

У збірнику представлено наукові статті здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти факультету іноземної філології Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди, присвячені актуальним проблемам іноземної філології та методики навчання іноземних мов.

Для науковців, викладачів, аспірантів і студентів філологічних факультетів закладів вищої освіти.

УДК 81'243
ББК 81.2

Затверджено редакційно-видавничою радою
Харківського національного педагогічного
університету імені Г. С. Сковороди
(протокол № 11 від 16.11.2022 р.)

© Харківський національний педагогічний
університет імені Г. С. Сковороди, 2022

Петрушова Катерина. Типи адаптування англомовних автентичних текстів для читання у 10 класі	226
Пономаренко Денис. Мовна характеристика персонажа	229
Пономарьова Катерина. Роль уваги в оволодінні учнями старшої школи вміннями читання	233
Рождкова Катерина. Особливості перекладу фінансово-економічних багатокomпонентних термінів	236
Роман Тетяна. Екфрасис як літературне явище	241
Роменко Ірина. Сленгові одиниці на позначення представників чоловічої статі	245
Рудь Ганна. Когнітивні механізми метафор зі значенням мовленнєвої діяльності в сучасній англійській мові	248
Селіверстова Ірина. Прийоми підвищення концентрації уваги учнів старшої школи під час аудіювання	251
Siyi, Ying. Semantic Composition of English Compound Words	254
Сінько Олена. Гендерні стереотипи в англійській фразеології	257
Скирта Владислав. Потракткування модальності в сучасній лінгвістиці	262
Смелова Наталія. Підходи до вивчення політичного дискурсу в сучасному мовознавстві	265
Собченко Тетяна. Семантичні особливості англомовних лексичних номінацій ювелірних прикрас (на матеріалі сучасних словників)	268
Сорокіна Вікторія. Концепт НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ в англомовному дискурсі	275
Соснівська Анна. Різні аспекти та роль шлюбу в романі Джейн Остін «Емма»	278
Татарінова Марія. Мотивація й функціонування поетонімів у циклі романів С. Коллінз «Голодні Ігри»	283
Телевна Дар'я. Конструювання ідентичності франта в англійському драматичному дискурсі XVII століття	286
Тищенко Ірина. Образність у туристичному рекламному дискурсі	290
Ткачов Артем. Функціонально-стилістичні особливості спортивного медіадискурсу (на матеріалах коментарів до автоперегонів «Формула 1») ...	294
Ткачова Наталія. Вираження комунікативної агресії в політичному дискурсі (на матеріалах виступів Дональда Трампа)	298
Томашевська Олена. Телескопія на сучасному етапі розвитку лінгвістики ...	302

- Интернет*. Матеріали сьомої всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції 22-24 лютого 2011р. Київ, 2011. Ч.5. С.73–74.
9. Цобенко О.В. Структура лексико-семантичного поля «ювелірні прикраси» в англійській мові. *Записки з романо-германської філології*. 2014. Вип. 1(32). С. 192–197.
10. Цобенко О.В. Функціонування номінацій ювелірних прикрас в англомовних літературних казках. *Вісник студентського наукового товариства*: зб. наук. пр. Горлівка: Вид-во ГППМ, 2010. Вип. 22: Мовознавство. Ч. 3. С. 152–154.
11. Цобенко О.В. Функціонування номінацій ювелірних прикрас в англомовних народних казках. *Сучасні дослідження з іноземної філології*. Збірник наукових праць. / Відп. ред. Фабіан М.П. Ужгород: «ТІМПАНИ», 2010. Вип.8. С. 574–575.

Довідкові джерела (словники)

12. Cambridge Dictionary [E-resource]. 2022. URL: <https://dictionary.cambridge.org/ru/> (accessed 15 April, 2022).
13. Collins English Dictionary [E-resource]. 2022. URL: <https://www.collinsdictionary.com/> (accessed 15 April, 2022).
14. Lexico.com [E-resource]. 2022. URL: <https://www.lexico.com/> (accessed 15 April, 2022).
15. Longman Dictionary of Contemporary English [E-resource]. 2022. URL: <https://www.ldoceonline.com/> (accessed 15 April, 2022).
16. Macmillan Dictionary [E-resource]. 2022. URL: <https://www.macmillandictionary.com/> (accessed 15 April, 2022).
17. Merriam-Webster.com Dictionary. [E-resource]. 2022. URL: <https://www.merriam-webster.com> (accessed 15 April, 2022).
18. Oxford Learners Dictionaries [E-resource]. 2022. URL: <https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/> (accessed 15 April, 2022).
19. The Britannica Dictionary [E-resource]. 2022. URL: <https://www.britannica.com> (accessed 15 April, 2022).

КОНЦЕПТ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ В АНГЛОМОВНОМУ ДИСКУРСІ

Вікторія СОРОКІНА

Науковий керівник – кандидат філологічних наук, доцент А. Г. Шевченко

У статті розглядається концепт НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ в англомовному дискурсі. Ця проблема в сучасному мультикультурному та багатонаціональному світі набуває особливої актуальності у зв'язку із процесами соціокультурного становлення, перерозподілу територій та боротьби країн за незалежність. Результатом здійсненого дослідження є висновки про те, що розглянутий концепт охоплює етнічну самоідентифікацію суб'єкта з певним політичним утворенням. Національна ідентичність

актуалізується та функціонує в мові, яка виступає універсальним засобом самоусвідомлення.

Ключові слова: дискурс, концепт НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ, ідентифікація, дослідження, «*homo socius*», нація.

The article deals with the concept of NATIONAL IDENTITY in English discourse. This problem in today's multicultural and multinational world is becoming especially relevant according to the processes of socio-cultural formation, redistribution of territories and struggle of countries for independence. As a result of the conducted research we have come to the conclusion that the considered concept covers ethnic self-identification of a subject with a certain political entity. National identity is actualized and becomes functional in speech which acts as a universal means of self-awareness.

Key words: discourse, concept NATIONAL IDENTITY, identification, research, "*homo socius*", nation.

Значущість проблеми ідентичності та ідентифікації посилюється тотальним переосмисленням цінностей, екзотичністю й прагматичністю світоглядних орієнтацій людей, а також безпосереднім відчуттям вакууму на місці традиційних форм життєвого укладу. За таких умов нагальним стає усвідомлення надособистісних смислів і цінностей буття. Не випадково в науковому і філософському дискурсі на межі століть особливу увагу дослідників привернули такі категорії, як буття, екзистенція, ментальність, ідентичність.

Проблема національної ідентичності особистості в сучасному мультикультурному та багатонаціональному світі набуває особливої актуальності у зв'язку із процесами соціокультурного становлення, перерозподілу територій та боротьби країн за незалежність тощо. Вивченню національної ідентичності в лінгвістиці передували ряд гуманітарних розвідок, зумовлених розвитком антропоцентричного напрямку досліджень В.Г. Гака та В.М. Телія. Ще декілька десятиліть тому це поняття належало суто до сфери інтересів антропології, соціології та психології, але сьогодні до проблеми національної ідентичності починають звертатися також і мовознавці, які визначають особливості конструювання та актуалізації цього явища в різних видах дискурсу [3, с. 117].

Метою нашого дослідження є виявлення особливостей національної ідентичності та ідентифікації в тотальному переосмисленні цінностей світоглядних орієнтацій людей та традиційних форм життєвого укладу.

Процес ідентифікації можливий тільки за умов соціалізації людини та суспільства в цілому. Через соціальний фактор ідентичність формує й зберігає свій базовий феномен – етнічну ідентичність. Завдяки цій формі ідентичності з'являються, накопичуються, актуалізуються та передаються ті етнічні норми, цінності та стереотипи поведінки, яких «*homo socius*» дотримується в процесі формування його ідентичності як представника певного етносу або нації. Проте, слід розрізняти поняття етносу та нації і, відповідно, етнічної та національної ідентичності [1, с. 229].

Етнічність ґрунтується на природному зв'язку людини з групою, що визначається генетичними й географічними чинниками. Оскільки самоусвідомлення індивіда формується також і в надетнічних утвореннях, зокрема, таких як нація (наприклад, США), необхідно виокремити поняття національної ідентичності. Цей вид ідентичності передбачає самоідентифікацію індивіда з певним політичним та культурним співтовариством. Коли етнічна група починає переслідувати політичні цілі, вважається, що вона досягла національного рівня. На думку Т. М. Антоненко, національна ідентичність є тією ж самою етнічною ідентичністю, до якої додається усвідомлення спільності політичних інтересів [2].

У ході індивідуального розвитку через використання мови кожна людина долучається до національної свідомості – спільного знання, і лише завдяки цьому процесу стає можливе формування самоідентичності. Мова відтворює спогади, бажання, прагнення, які є спільними для всіх представників нації, її різних поколінь, тому мовна суголосність активізує спільність національного життя, відіграє роль своєрідної матриці досвіду, думок, переживань і мрій минулих поколінь, постає як свідок їх змагань, здобутків і долі [4, с. 21]. Отже, національна ідентичність, як продукт соціалізації, формується та змінюється через мову та завдяки їй. Вступаючи до процесу комунікації, людина реалізує свої цілі, які, у свою чергу, визначають тип дискурсу. Інституційний дискурс реалізується в суспільних інститутах та звернений як до індивідуального, так і до масового слухача. Цей вид дискурсу виникає між людьми, які можуть бути незнайомими, але які повинні спілкуватися в заданих координатах статусно-рольових відносин. Цей вид дискурсу має такі особливості спілкування: наявність статусно-рольових характеристик його учасників; наявність набору типових для цієї сфери комунікації ситуацій, цілей і умов, цінностей, моделей мовленнєвої поведінки, тематичних репертуарів мовців.

Формування та вираження національної ідентичності відбувається тільки в соціумі. Поняття «національна ідентичність» є досить складним та багатоаспектним, але ми доходимо висновку, що воно охоплює етнічну самоідентифікацію суб'єкта з певним політичним утворенням. Національна ідентичність актуалізується та функціонує в мові, яка виступає універсальним засобом самоусвідомлення. Ідентичність «працює» як концепт, тобто несе цілий «пучок» значень, тож можна припустити, що і її критеріям не притаманна однозначність.

Література

1. Антоненко Т. М. Основні тенденції аксіологічних змін у семантичній структурі американізмів : дис... канд. філол. наук : 10.02.04. Київ, 2000. 229 с.
2. Білий О. Воля до ідентичності (штрихи до історії реальної української держави після 1945 року). *Політична думка*. 2000. №4. С. 31–40.
3. Венжинович Н. Лінгвокультурологічний і когнітивний підходи до встановлення фразеологічного значення. *Збірник наукових праць*

- «Типологія мовних значень у діахронічному та зіставному аспектах». Донецьк: ДонНУ, 2006. Вип. 14. С. 117–128.
4. Вовк В. Монологізм свідомості та політичне мовлення. *Політична думка*. 1995. № 2-3. С. 21–26.

КЛЮЧОВІ АСПЕКТИ ТА РОЛЬ ШЛЮБУ В РОМАНІ ДЖЕЙН ОСТІН «ЕММА»

Анна СОСНІВСЬКА

Науковий керівник – кандидат філологічних наук, доцент Я. В. Гуртова

У статті розглядаються ключові аспекти та роль шлюбу у романі англійської письменниці Джейн Остін «Емма». Було висвітлено 4 доволі цікаві аспекти роману Джейн Остін «Емма». Ці аспекти таємно заховані у самій книзі і тільки при ретельному перечитуванні роману можна було б знайти їх. Також ми торкнулися теми шлюбу у цьому романі тому, що у фіналі книги відбувається аж чотири весілля. Всі основні заходи роману обертаються навколо шлюбу і сватання. Отже, в описі своїх героїв та їхніх шлюбів Остін показала свою опозицію, що орієнтується на гроші шлюбу та висловила сильне невдоволення низьким соціальним становищем жінок свого часу.

Ключові слова: аспект, шлюб, повчальний роман, “детектив без вбивства”, соціальний статус.

The article deals with different aspects of marriage and the role of marriage in Jane Austen’s novel “Emma”. We have highlighted four quite interesting aspects of Jane Austen’s novel “Emma”. These aspects are secretly hidden in the book itself and only in detailed re-reading of the novel you could find them. Also We touched the topic of marriage in this novel because as many as four weddings take place in the final of this book. All the main events unfold around marriage and matchmaking. So, Austen showed in the description of her characters and their marriages her opposition, that focuses on money to the marriage, and she expressed her strong dissatisfaction to the low social status of women of her time.

Keywords: aspect, marriage, cautionary novel, “a detective without a murder”, social status.

«Емма» є романом англійської письменниці Джейн Остін, який був опублікований анонімно (A Novel. Інші романи цього ж автора («Розум і почуття» та «Гордість і упередження») у грудні 1815 року [1]. Роман «Емма» – це роман про манери, який через хитрий і невдалий опис спроб головної героїні познайомити її оточення з ідеальним чоловіком, з гумором малює життя та проблеми багатого провінційного класу за часів Регентства.

Перший аспект роману «Емма», яку сер Вальтер Скотт вважає провісником нового жанру [2], більш реалістичного роману, в першу чергу бентежить сучасників докладним описом невеликого провінційного містечка Хайбері, в якому живе головна героїня Емма та інші герої роману, де мало що